

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Prishtinë, më 18 mars 2021
Nr.ref.:1729/21

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI16/20

Parashtrues

Behxhet Salihu

**Kërkesë për vlerësim të kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës së
Apelit të Kosovës, Ac. nr. 4335/19, të 9 shtatorit 2019**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Behxhet Salihu, nga Komuna e Obiliqit, të cilin e përfaqëson Arnis Dumani, avokat nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktvendimin [Ac. nr. 4335/19] e 9 shtatorit 2019 të Gjykatës së Apelit të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata e Apelit) në lidhje me Aktvendimin [C.nr.1058/19] e 16 korrikut 2019 të Gjykatës Themelore në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore).
3. Aktvendimi i kontestuar i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 19 shtator 2019.

Objekti i çështjes

4. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të lartcekur të Gjykatës së Apelit, përmes të cilit parashtruesi i kërkesës pretendon se i janë shkelur të drejtat dhe liritë themelore të tij të garantuara me nenet 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 32 [E Drejta për Mjete Juridike], 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), si dhe nenet 6 (E drejta për një proces të rregullt), 13 (E drejta për zgjidhje efektive) dhe 1 (Mbrojtja e pronës) të Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në paragrafët 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenet 22 (Procedimi i kërkesës) dhe 47 (Kërkesa individuale) të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 32 (Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve) të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura para Gjykatës

6. Më 18 janar 2020, parashtruesi i kërkesës parashtroi kërkesën përmes postës në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 23 janar 2020, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Gresa Caka-Nimani Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Bajram Ljatifi (kryesues), Safet Hoxha dhe Radomir Laban (anëtarë).
8. Më 3 shkurt 2020, Gjykata (i) e njoftoi përfaqësuesin ligjor të parashtruesit të kërkesës për regjistrimin e kërkesës; dhe (ii) dërgoi një kopje të kërkesës në Gjykatën e Apelit.
9. Më 18 shkurt 2021, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarës raportuese dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 8 prill 2019, B.S., përkatësisht vëllai i parashtruesit të kërkesës, parashtroi kërkesëpadi kundër parashtruesit të kërkesës në Gjykatën Themelore. Përmes kërkesëpadisë përkatëse, B.S., kërkoi vërtetimin e të drejtave të bashkëpronësisë dhe caktimin e masës së sigurimit mbi ngastrat kadastrale (i) nr. P-72614051-00168-0 me sipërfaqe prej 33.194 m²; (ii) 0028-0 me sipërfaqe prej 27.902 m²; (iii) 00286-1 me sipërfaqe prej 13.368 m²; (iv) 00286-2 me sipërfaqe prej 13.131 m²; (v) 00300-0 me sipërfaqe prej 42.604 m²; (vi) 00301-0 me sipërfaqe prej 2.710 m²; (vii) 00314 me sipërfaqe prej 26.063 m²; (viii) 00495-4 me sipërfaqe prej 1.200 m²; (ix) 00495-4-669-0 me sipërfaqe prej 70 m²; (x) 00495-4-670-0 me sipërfaqe prej 69 m²; (xi) 00508-17 me sipërfaqe prej 949 m²; (xii) 00598-0 me sipërfaqe prej 663 m²; (xiii) 00610-0 me sipërfaqe prej 480 m²; (xiv) 00611-0 me sipërfaqe prej 2.049 m²; (xv) 00611-0-123-0 me sipërfaqe prej 75 m²; (xvi) 00611-0-124-0 me sipërfaqe prej 138 m²; (xvii) 00611-0-125-0 me sipërfaqe prej 98 m²; (xviii) 00694-2 me sipërfaqe prej 586 m²; (xix) 00694 -10 me sipërfaqe prej 100 m²; (xx) 00694-10-511-0 me sipërfaqe prej 58 m²; (xxi) 00701-9 me sipërfaqe prej 354 m²; (xxii) 00701-11 me sipërfaqe prej 581 m²; (xxiii) 00701-12 me sipërfaqe prej 31 m²; (xxiv) 00725-1 me sipërfaqe prej 15.755 m²; (xxv) 00725-1 me sipërfaqe prej 59.071 m²; (xxvi) 00971-3 me sipërfaqe prej 190 m²; (xxvii) 00974-1 me sipërfaqe prej 1668 m²; (xxviii) 00119-3 me sipërfaqe prej 3 m²; (xxix) 00119-5 me sipërfaqe prej 400 m²; dhe (xxx) 00119-9 me sipërfaqe prej 745 m², në Zonën Kadastrale Milloshevë të Komunës së Obiliqit (në tekstin e mëtejshëm: ngastrat kontestuese).
11. Përmes kërkesëpadisë së lartcekur, paditësi, përkatësisht vëllai i parashtruesit të kërkesës, ndër të tjera, kishte theksuar se (i) *"këto palujtëshmëri paditësi dhe i padituri si vëllezër i kanë krijuar bashkë me kontributin e përbashkët deri në ndarjen e bashkësisë familjare në vitin 2017; (ii) të gjitha palujtëshmëritë janë të regjistruara në emrin e të paditurit, "si vëlla më i madh sipas traditës shqiptare"; dhe (iii) se pavarësisht marrëveshjes që "këto paluajtëshmëri të i ndajnë në mënyrë të barabartë dhe të caktojnë cila ngastër e cilit është", parashtruesi i kërkesës, "ka filluar të shesë një ngastër, dhe të pengoj paditësin në shfrytëzimin e ngastrave tjera".*
12. Më 30 prill 2019, pasi Gjykata Themelore e kishte njoftuar për kërkesëpadinë dhe kërkesën për caktimin e masës së sigurimit, parashtruesi i kërkesës kishte paraqitur kundërshtimin e tij në Gjykatën Themelore, përkitazi me (i) kërkesën për caktimin e masës së sigurimit; dhe (ii) themelësinë e kërkesëpadisë. Parashtruesi i kërkesës, përmes përgjigjes në padi, ndër të tjera, kishte theksuar se *"nuk qëndron pretendimi nga padia se kemi jetuar bashkarisht, pasi në vitin 2008 jemi nda dhe secili kemi krijuar shtëpitë tona dhe pasuritë tona dhe pasurinë e kemi ndarë në 1/4 të katër vëllezërve", dhe se rrjedhimisht, pasuria e paluajtshme është krijuar me punën e tij, dhe për pasojë, e njëjta nuk është pasuri e përbashkët në kuptim të nenit 272 (Përvetësimi i Pronës) të Ligjit nr. 2004/32 për Familjen i Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: LFK), i cili përcakton se "tërë pasuria e fituar gjatë kohëzgjatjes së këtij bashkimi konsiderohet të jetë pasuri e përbashkët e të gjithë anëtarëve të cilët kanë marrë pjesë në fitimin e saj".*

13. Më 5 korrik 2019, përmes Aktvendimit [C. nr. 1058/19], Gjykata Themelore, (i) aprovoi kërkesën për caktimin e masës së sigurimit si të bazuar; (ii) ia ndaloi parashtruesit të kërkesës ndërmarrjen e veprimeve me qëllim *“të tjetërsimit, fshehjes, ngarkesës ose disponimit si dhe çfarëdo veprimi tjetër”* lidhur me ngastrat kontestuese; (iii) përcaktoi mbetjen në fuqi të masës së sigurimit deri në përfundimin e procedurës në këtë çështje juridike; dhe (iv) njoftoi Odën e Noterëve të Kosovës dhe Shërbimin për Kadastër të Komunës së Obiliqit për vendimin përkatës. Gjykata Themelore, këtë Aktvendim, e arsyetoi përmes neneve 297 [pa titull], 300 [pa titull] dhe 304 [pa titull] të Ligjit nr. 03/L-006 për Procedurën Kontestimore (në tekstin e mëtejme: LPK), duke theksuar se (i) bazuar në pikën a) të paragrafit 1 të nenit 297 të LPK-së, propozuesi i sigurimit e ka bërë të besueshme ekzistimin e kërkesës apo të së drejtës subjektive të tij; dhe (ii) bazuar në pikën b) të paragrafit 1 të nenit 297 të LPK-së, në rrethanat e rastit konkret, ekziston rreziku se pa caktimin e kësaj mase, pala kundërshtare do të mund ta pamundësonte apo vështirësonte dukshëm realizimin e kërkesës.
14. Në një datë të pasaktësuar, Shërbimi për Kadastër i Komunës së Obiliqit, njoftoi Gjykatën Themelore se në Aktvendimin e saj [C.nr.1058/19], ekziston një gabim teknik përkitazi me datën e nxjerrjes së Aktvendimit, duke theksuar se *„në hyrje të tij është vendos data 05.07.2019, ndërsa në fund data 07.05.2019“*. Më 22 korrik 2019, Gjykata Themelore nxori Aktvendimin e ri [C. nr. 1058/19], përmes së cilit, përmirësoi gabimin përkatës teknik.
15. Më 16 korrik 2019, parashtruesi i kërkesës parashtroi ankesë në Gjykatën e Apelit kundër Aktvendimit [C.nr.1058/19] të Gjykatës Themelore, duke pretenduar shkelje esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore dhe vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike, me propozimin që ankesa të aprovohet si e bazuar dhe të anulohet Aktvendimi përkatës. Përmes kësaj ankese, parashtruesi i kërkesës, ndër të tjera, gjithashtu theksoi se përkundër konstatimit të Gjykatës Themelore (i) nuk janë plotësuar kushtet e përcaktuara përmes nenit 297 të LPK-së, përkatësisht besueshmëria e ekzistimit të kërkesës dhe rreziku se pa caktimin e masës së sigurimit do të mund të pamundësohej ose vështirësohej dukshëm realizimi i kërkesës; (ii) në kundërshtim me paragrafin 4 të nenit 160 të LPK-së, arsyetimi i Aktvendimit përkatës nuk përmban *“kërkesat e palëve, faktet që i kanë parashtruar dhe provat që i kanë propozuar, cilat nga faktet e tilla i ka vërtetuar, pse dhe si i ka vërtetuar ato fakte, e po që se i ka vërtetuar me anë të provave, cilat prova i ka shfrytëzuar dhe si i ka vlerësuar ato”*; (iii) në kundërshtim me nenin 8 (Dispozitat e përgjithshme) të LPK-së, i njëjti është bazuar në dokumente jo-zyrtare përgjatë seancës për trajtimin e kërkesës për masën e sigurimit; (iv) nuk është bërë identifikimi i saktë i pronës, nuk është caktuar ekspertizë dhe as nuk është kërkuar informacion nga zyra kadastrale lidhur me qarkullimin juridik të pronës; (v) vendimi përkatës është bazuar në *“traditën shqiptare”* dhe jo në ligjin e aplikueshëm, për më tepër që, po të vërtetonte e njëjta drejtë gjendjen faktike, do të vërtetonte se parashtruesi i kërkesës, nuk është *“vëllai më i madh”* dhe se, nëse *“tradita shqiptare”* qëndron mbi ligjin e aplikueshëm, atëherë *“pasuria regjistrohet në emër të babit përderisa i njëjti është gjallë”*; dhe (vi) pasuria përkatëse nuk është pasuri e përbashkët familjare sepse e njëjta është e regjistruar në emër të parashtruesit të kërkesës dhe po të ishte e

kundërta, e njëjta do të duhej të ndahej në mes katër vëllezërve dhe jo vetëm në mes dy prej tyre, siç pretendon paditësi.

16. Më 9 gusht 2019, përmes Aktvendimit [Ac.nr.4335/19], Gjykata e Apelit, hodhi poshtë ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar dhe vërtetoi Aktvendimin e Gjykatës Themelore. Gjykata e Apelit, përmes Aktvendimit të saj, ndër të tjera, kishte theksuar se në rrethanat e rastit konkret (i) ishin plotësuar kriteret e përcaktuara përmes nenit 297 të LPK-së; (ii) se *“kjo nuk do të thotë se në rast të ndryshimit të rrethanave, palët të mos kenë të drejtë të kërkojnë nga gjykata mbrojtjen e të drejtave të tyre subjektive civile në përputhje me rrethanat e rastit”*; dhe (iii) *“vendimi lidhur me masën e sigurisë nuk përfaqëson çështje të gjykuar e as nuk prejjudikon vendosjen e çështjes në lidhje me meritat e tij”*.
17. Më 6 shtator 2019, parashtruesi i kërkesës kishte plotësuar ankesën e tij, me një shkresë të Drejtorisë për Planifikim Urban, Kadastër dhe Pronë, sipas të cilës Certifikata e Pronësisë, *“është lëshuar me draft vetëm për shiqim, ndërsa për qëllime të tjera nuk ka pasur mundësi të përdoret”*.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

18. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi [Ac. nr. 4335/19] i 9 shtatorit 2019 i Gjykatës së Apelit është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive të tij themelore të garantuara përmes neneve 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 32 [E Drejta për Mjete Juridike], 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, si dhe neneve 6 (E drejta për një proces të rregullt), 13 (E drejta për zgjidhje efektive) dhe 1 (Mbrojtja e pronës) të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së.
19. Përkitazi me shkeljet e pretenduara të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi i Gjykatës së Apelit (i) nuk përmbush standardet e një vendimi të arsyetuar gjyqësor; (ii) është nxjerrë në shkelje të parimit të sigurisë juridike; dhe (iii) është në kundërshtim me praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit.
20. Për sa i përket të parës, përkatësisht mungesës së vendimit të arsyetuar gjyqësor, parashtruesi i kërkesës thekson se Gjykata e Apelit nuk ka arsyetuar pretendimet e tij lidhur me (i) përdorimin e *“dokumenteve jozyrtare”* si prova, siç është Certifikata e Pronësisë, e cila sipas Drejtorisë për Planifikim Urban, Kadastër dhe Pronë, *“është lëshuar me draft vetëm për shiqim, ndërsa për qëllime tjera nuk ka pasur mundësi të përdoret”*; (ii) fotografitë e përdorura si provë para Gjykatës Themelore *“pa kurrëfarë verifikimi apo ekspertize”*; (iii) caktimin e masës së sigurimit ndaj pronave të paluajtshme në tërësinë e tyre, përderisa paditësi ka ngritur pretendime vetëm në lidhje me gjysmën e tyre; dhe (iv) konstatimin e saj se vendimi përkatës *“nuk e prejjudikon vendosjen e çështjes në lidhje me meritat e tij”*, përkundër faktit se e kishte miratuar Aktvendimin e shkallës më të ulët për vendosjen e masës së sigurimit. Në mbështetje të pretendimeve të tij për mungesë të vendimit të arsyetuar gjyqësor, parashtruesi i kërkesës i referohet rasteve të Gjykatës KI135/15, parashtrues *Boban Marinković*, Aktvendim për papranueshmëri i 28 janarit 2016; KI145/18, parashtrues *Shehide Muhadri, Murat Muhadri dhe Sylë*

Ibrahimi, Aktgjykim i 19 korrikut 2019; KI72/12, parashtues *Veton Berisha dhe Ilfete Haziri*, Aktgjykim i 5 dhjetorit 2012, dhe rasteve të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: GJEDNJ), *H. kundër Finlandës* (Aktgjykim i 3 korrikut 2012); *Ruiz Torija kundër Spanjës* (Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994); *Hiro Balani kundër Spanjës* (Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994); dhe *Carmel Saliba kundër Maltës* (Aktgjykim i 24 prillit 2017).

21. Për sa i përket të dytës, përkatësisht cenimit të parimit të sigurisë juridike, parashtuesi i kërkesës thekson se referimi i gjykatave të rregullta në “*traditën shqipëtare*” dhe jo ligjin e aplikueshëm, në kundërshtim me paragrafin 5 të nenit 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] të Kushtetutës, është arbitrar dhe cenon parimin e sigurisë juridike, gjithashtu duke theksuar, ndër të tjerash, se “*një gjykatë në një shtet me sundim të ligjit dhe me ligje të aplikueshme valide, gjykatat e rregullta zgjedhin t’i falin besimin “traditës shqiptare” apo ndonjë tradite tjetër për të vendosur kundër një pronari dhe poseduesi të ligjshëm një masë që i kufizon shijimin paqësor të pronës*”. Në kontekst të këtij pretendimi, parashtuesi i kërkesës i referohet praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së, në rastet *Beinan kundër Rumanisë* (nr. 1) (Aktgjykim i 6 marsit 2008) dhe *Famullia Greko-katolike e Lupenit dhe të Tjerët kundër Rumanisë* (Aktgjykim i 29 nëntorit 2016).
22. Për sa i përket të tretës, përkatësisht pretendimit për divergjencë në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit, parashtuesi i kërkesës i referohet Aktvendimit [Ac. nr. 1877/19] të 26 qershorit 2019 të Gjykatës së Apelit.
23. Përkitazi me shkeljet e pretenduara të nenit 32 dhe 54 të Kushtetutës në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së, parashtuesi i kërkesës thekson se fakti që Aktvendimi i Gjykatës së Apelit nuk përmban këshillë juridike, rezulton në cenimin e të drejtës së tij për mjet juridik dhe mbrojtje gjyqësore të të drejtave në kundërshtim me këto nene. Në këtë kontekst, parashtuesi i kërkesës thekson se “*Këshilla Juridike ekzistonte ne Aktvendimin C. nr.1 058119 të datës 22.07.2019 përmes të cilit ishte korrigjuar një lëshim teknik në Aktvendimin origjinal C. nr. 1 058119 të datës 05.07.2019*”, ndërsa “*kundër këtij aktvendimi nuk është e lejuar ankesa*”, prandaj i njëjti “*ka pasur pritje te arsyeshme që të shoh këshillën juridike edhe në Aktvendimin e Gjykatës së Apelit*”.
24. Përkitazi me shkeljet e pretenduara të nenit 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, parashtuesi i kërkesës thekson fillimisht se (i) bazuar në nenin 46 të Kushtetutës, e drejta në pronë është garantuar dhe se pasuria e paluajtshme e kontestuar është në emër të tij; ndërsa (ii) gjykatat e rregullta e kanë bazuar vendimin e tyre në “*traditën shqipëtare*” dhe jo në ligjin e aplikueshëm, në kundërshtim me parimin e sundimit të ligjit “*kundër një pronari dhe poseduesi të ligjshëm në një masë që i kufizon shijimin paqësor të pronës*”.
25. Përfundimisht, parashtuesi i kërkesës kërkon nga Gjykata që të (i) shpallë kërkesën e tij të pranueshme; (ii) të konstatojë shkelje të neneve 31, 32 dhe 54 të Kushtetutës dhe të neneve 6 e 13 të KEDNJ-së; dhe (iii) të shpallë të pavlefshëm Aktvendimin [AC.nr.4335/19] e 9 gushtit 2019 të Gjykatës së Apelit

në lidhje me Aktvendimin [C. nr. 1058/19] e 5 korrikut 2019 të Gjykatës Themelore.

Dispozitat Relevante Kushtetuese dhe Ligjore

Kushtetuta e Republikës së Kosovës

Neni 31

[E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.
2. Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj.
[...]

Neni 32

[E Drejta për Mjete Juridike]

Secili person ka të drejtë të përdorë mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore dhe administrative të cilat cenojnë të drejtat ose interesat e saj/tij në mënyrën e përcaktuar me ligj.

Neni 46

[Mbrojtja e Pronës]

1. E drejta e pronës është e garantuar.
2. Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin publik.
3. Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona. Republika e Kosovës ose autoriteti publik i Republikës së Kosovës mund të bëjë ekspropriimin e pronës nëse ky ekspropriim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave ekspropriohehet.
4. Kontestet që lindin nga akti i Republikës së Kosovës ose autoritetit publik të Republikës së Kosovës për të cilat pretendohet se përbëjnë ekspropriimin, do të zgjidhen nga gjykata kompetente.
5. Prona intelektuale mbrohet me ligj.

Neni 54

[Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave]

Çdokush gëzon të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me këtë Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur.

Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut

Neni 6 (E drejta për një proces të rregullt)

1. Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e krijuar me ligj, e cila do të vendosë si për mosmarrëveshjet në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e tij të natyrës civile, ashtu edhe për bazueshmërinë e çdo akuze penale në ngarkim të tij. Vendimi duhet të jepet publikisht, por prania në sallën e gjykatës mund t'i ndalohet shtypit dhe publikut gjatë tërë procesit ose gjatë një pjese të tij, në interes të moralit, të rendit publik ose sigurisë kombëtare në një shoqëri demokratike, kur kjo kërkohet nga interesat e të miturve ose mbrojtja e jetës private të palëve në proces ose në shkallën që çmohet tepër e nevojshme nga gjykata, kur në rrethana të veçanta publiciteti do të dëmtonte interesat e drejtësisë.
[...]

Neni 13 (E drejta për zgjidhje efektive)

“Çdokush, të cilit i janë shkelur të drejtat dhe liritë e përcaktuara në këtë Konventë, ka të drejtën e një zgjidhjeje efektive para një organi kombëtar, pavarësisht se shkelja është kryer nga persona që veprojnë në përmbushje të funksioneve të tyre zyrtare”.

Neni 1 i Protokollit nr. 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (Mbrojtja e Pronës)

“Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë së tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare. Megjithatë, dispozitat e mëparshme nuk çenojnë të drejtën e Shteteve për të zbatuar ligje, që ato i çmojnë të nevojshme për të rregulluar përdorimin e pasurive në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagimin e taksave ose të kontributeve ose të gjobave të tjera”.

Ligji nr. 03/L-006 për Procedurën Kontestimore

Neni 297 [pa titull]

297.1 Masa e sigurimit mund të caktohet:

- a) në qoftë se propozuesi i sigurimit e bënë të besueshme ekzistimin e kërkesës apo të së drejtës subjektive të tij, dhe
- b) në qoftë se ekziston rreziku se pa caktimin e masës së këtillë pala kundërshtarë do të mund ta pamundësonte apo vështirësonte dukshëm realizimin e kërkesës, sidomos me tjetërsimin e pasurisë së vet, me fshehjen e saj, me ngarkimin apo me ndonjë mënyrë tjetër, me të cilën do ta ndryshonte

gjendjen ekzistuese të gjërave, ose në ndonjë mënyrë tjetër do të ndikonte negativisht në të drejtat e propozuesit të sigurimit.

297.2 Po që se nuk është përcaktuar ndryshe me ligj, gjykata e cakton masën e sigurimit vetëm nën kushtet që propozuesi i sigurimit, brenda afatit të caktuar nga gjykata, ashtu siç parashihet me Ligjin mbi Procedurën Përmbartimore, jep garanci në masën dhe në llojin e caktuar nga gjykata, për dëmin që mund t'i shkaktohet palës kundërshtare me caktimin dhe ekzekutimin e masës së sigurimit.

297.3 Po që se propozuesi nuk jep garanci brenda afatit të caktuar gjykata e refuzon propozimin për caktimin e masës së sigurimit. Me kërkesën e propozuesit gjykata mund ta liroj atë nga detyrimi i dhënies së garancisë po që se konstatohet se nuk ka mundësi financiare për një gjë të tillë.

297.4 Bashkësitë e pushtetit lokal janë të përjashtuara nga detyrimi i paragrafit 3 të këtij neni.

Neni 304

[pa titull]

304.1 Masa e sigurimit mund të propozohet para inicimit dhe gjatë zhvillimit të procesit gjyqësor kontestimor si dhe pas përfundimit të tij, derisa ekzekutimi të përfundojë plotësisht.

304.2 Propozimi paraqitet në formë të shkruar. Në qoftë se propozimi është i lidhur me procesin gjyqësor që është në zhvillim e sipër, ai mund të paraqitet edhe gojarisht në seancë gjyqësore.

304.3 Në propozimin për caktimin e masave të sigurimit propozuesi i sigurimit duhet ta tregojë në të kërkesën, për sigurimin e të cilës bënë propozim, masën e sigurimit që e propozon, mjetet dhe objektin e masës të sigurimit. Në propozim duhet të tregohen edhe faktet mbi të cilat mbështetet kërkesëpadia, si dhe të propozohen mjetet provuese me të cilat mund të provohen pretendimet e parashtruara në propozim. Propozuesi i sigurimit ka për detyrë, po që se ka mundësi, që mjetet provuese t'ia bashkangjijë propozimit.

304.4 Për propozimin mbi caktimin e masave të sigurimit të paraqitur gojarisht në mënyrë të përshtatshme aplikohen dispozitat e paragrafit 3 të këtij neni.

Neni 310

[pa titull]

310.1 Kundër aktvendimit të shkallës së parë mbi masën e sigurimit mund të paraqitet ankesa brenda afatit prej shtatë (7) ditësh nga dita e dorëzimit të tij.

310.2 Ankesa i dërgohet kundërshtarit të sigurimit i cili brenda afatit prej tre (3) ditësh nga dorëzimi ka të drejtë të paraqes në gjykatë përgjigjen në ankesë.

310.3 Mbi ankesën vendosë gjykata e shkallës së dytë brenda afatit pesëmbëdhjetë (15) ditor nga dita në të cilën i arrin përgjigja në ankesë apo skadimit të afatit për paraqitjen e saj. 310.4 Ankesa nuk e shtyn ekzekutimin

e aktvendimit nga paragrafi 1 të këtij neni. 310.5 Kundër aktvendimit mbi masën e përkohshme nuk lejohet ankimi.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

26. Gjykata së pari vlerëson nëse kërkesa i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe të parapara me Rregullore të punës.
27. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

*„1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.
[...]*

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

28. Për më tepër, Gjykata gjithashtu i referohet edhe kriterëve të pranueshmërisë, siç përcaktohet në Ligj. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet neneve 47 (Kërkesa individuale), 48 (Saktësimi i kërkesës) dhe 49 (Afatet) të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 47
(Kërkesa individuale)

“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tij individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.

2. Individ mund të ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

Neni 48
(Saktësimi i kërkesës)

"Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj."

Neni 49
(Afatet)

„ Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor... ”

29. Sa i përket përmbushjes së këtyre kriterëve, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar ato të përcaktuara përmes paragrafit 7 të nenit 113 të Kushtetutës, pasi që është palë e autorizuar që konteston një akt të një autoriteti publik, përkatësisht Aktvendimin [Ac.nr.4335/19] e 9 shtatorit 2019 të Gjykatës së Apelit, dhe i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara

me ligj. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu i ka sqaruar të drejtat dhe liritë themelore që ai pretendon se i janë shkelur në pajtim me kërkesat e nenit 48 të Ligjit, si dhe e ka dorëzuar kërkesën në pajtim me afatet e përcaktuara në nenin 49 të Ligjit.

30. Përveç kësaj, Gjykata shqyrton nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara në paragrafin (2) të rregullit 39 (Kriteret e pranueshmërisë) të Rregullores së punës. Rregulli 39 (2) i Rregullores së punës përcakton kriteret në bazë të të cilave Gjykata mund të shqyrtojë kërkesën, duke përfshirë kriterin që kërkesa të mos jetë qartazi e pabazuar. Më saktësisht, rregulli 39 (2) përcakton që:

Rregulli 39
(Kriteret e pranueshmërisë)

"(2) Gjykata mund ta konsiderojë kërkesën të papranueshme, nëse kërkesa është qartazi e pabazuar, sepse parashtruesi nuk dëshmon dhe nuk mbështetë në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij."

31. Gjykata, fillimisht thekson që rregulli i lartcekur, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së dhe të Gjykatës, i mundëson kësaj të fundit, që të shpallë kërkesa të papranueshme për arsye që ndërlidhen me meritat e një rasti. Më saktësisht, bazuar në këtë rregull, Gjykata mund të shpallë një kërkesë të papranueshme bazuar në dhe pas vlerësimit të meritave të saj, përkatësisht nëse e njëjta vlerëson se përmbajta e kërkesës është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese, siç është përcaktuar në paragrafin (2) të rregullit 39 të Rregullores së punës.
32. Bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së por edhe të Gjykatës, një kërkesë mund të shpallet e papranueshme si "*qartazi e pabazuar*" në tërësinë e saj ose vetëm përkitazi me ndonjë pretendim specifik që një kërkesë mund të ngërthejë. Në këtë drejtim, është më e saktë t'iu referohet të njëjtave si "*pretendime qartazi të pabazuara*". Këto të fundit, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, mund të kategorizohen në katër grupe të veçanta: (i) pretendime që kualifikohen si pretendime "*të shkallës së katërt*"; (ii) pretendime që kategorizohen me një "*mungesë të dukshme ose evidente të shkëljes*"; (iii) pretendime "*të pambështetura apo të paarsyetuara*"; dhe në fund, (iv) pretendime "*konfuze dhe të paqarta*". (Shih, më saktësisht për konceptin e papranueshmërisë mbi bazën e një kërkesë të vlerësuar si "*qartazi të pabazuar*", dhe specifikat e katër kategorive të lartcekura të pretendimeve të kualifikuara si "*qartazi të pabazuara*", Udhëzuesin Praktik të GJEDNJ-së për Kriteret e Pranueshmërisë të 30 prillit 2020; pjesën III. Papranueshmëria bazuar në merita; A. Kërkesat qartazi të pabazuara, paragrafët 275 deri më 304).
33. Në kontekst të vlerësimit të pranueshmërisë së kërkesës, përkatësisht, në vlerësimin nëse e njëjta është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese, Gjykata, fillimisht do të rikujtojë esencën e rastit që ngërthen kjo kërkesë dhe pretendimet përkatëse të parashtruesit të kërkesës, në vlerësimin e të cilave, Gjykata do të aplikojë standardet e praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së, në harmoni me të cilën, në bazë të nenit 53 [Interpretimi i Dispozitave për të

Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës, ajo është e detyruar të interpretojë të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë.

34. Gjykata rikujton se rrethanat e rastit konkret, ndërlidhen të drejtën e pretenduar të pronësisë në ngastrat kontestuese në mes dy vëllezërve. Njëri prej tyre, kishte inicuar padinë për vërtetimin e të drejtës së pronësisë në ngastrat kontestuese, duke kërkuar gjithashtu caktimin e masës së sigurimit. Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit, kishin vendosur në favor të pretendimeve të paditësit dhe kundër atyre të parashtruesit të kërkesës, duke vendosur masën e sigurimit, pasi kishin vlerësuar se kushtet e përcaktuara përmes nenit 297 të LPK-së, ishin plotësuar në rrethanat e rastit konkret. Bazuar në shkresat e lëndës, meritat e çështjes, përkatësisht pretendimet përkitazi me të drejtën e pronësisë, janë ende në shqyrtim e sipër para Gjykatës Themelore. Para Gjykatës kontestohen vetëm vendimet e gjykatave të rregullta të nxjerra në procedura paraprake, përkatësisht ato që ndërlidhen me vendosjen e masës së sigurimit. Parashtruesi i kërkesës, i konteston konstatimet e gjykatave të rregullta para Gjykatës, duke pretenduar shkelje të të drejtave të tij të garantuara përmes neneve 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 32 [E Drejta për Mjete Juridike], 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, si dhe neneve 6 (E drejta për një proces të rregullt), 13 (E drejta për zgjidhje efektive) dhe 1 (Mbrojtja e pronës) të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së. Këto pretendime të parashtruesit të kërkesës, Gjykata do t'i shqyrtojë duke u bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, duke filluar me pretendimet e parashtruesit të kërkesës që ndërlidhen me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

I. Përkitazi me pretendimet për shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së

35. Gjykata rikujton që në kontekst të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit, (i) nuk përmbush standardet e një vendimi të arsyetuar gjyqësor; (ii) është nxjerrë në shkelje të parimit të sigurisë juridike; dhe (iii) është në kundërshtim me praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit.
36. Megjithatë, duke marrë parasysh që rrethanat e rastit konkret ndërlidhen me “procedura paraprake”, përkatësisht vendime të gjykatave të rregullta në lidhje me masa të sigurisë/përkohshme, para shqyrtimit të pretendimeve të parashtruesit të kërkesës, Gjykata fillimisht duhet të vlerësojë nëse, në rrethanat e rastit konkret, garancitë e nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, janë të aplikueshme. Kjo sepse në raste të tilla, përkatësisht raste në të cilat kërkohet vlerësimi i vendimeve të nxjerra nga gjykatat e rregullta dhe të cilat hyjnë në fushëveprimin e “procedurave paraprake”, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, garancitë e mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, në parim, nuk janë të aplikueshme. Përfundimisht nga ky parim, duhet të vlerësohen në kuptim të plotësimi të kriterëve të përcaktuara përmes praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së dhe të Gjykatës. Rrjedhimisht, para shqyrtimit të pretendimeve të parashtruesit të kërkesës përkitazi me shkeljet e nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, Gjykata fillimisht

duhet të vlerësojë nëse të njëjtat janë të aplikueshme në rrethanat e rastit konkret.

Aplikueshmëria e nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së

37. Gjykata rikujton se parimet e përgjithshme përkitazi me aplikueshmërinë e nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së në *“procedurat paraprake”*, janë përcaktuar nga Gjykata, ndër të tjera, në rastet KI107/19, me parashtues *Gafurr Bytyqi*, Aktvendim për papranueshmëri i 11 marsit 2020; KI122/17, me parashtues, *Česká Exportní Banka A.S.*, Aktgjykim i 30 prillit 2018; dhe KI150/16, parashtues *Mark Frrok Gjokaj*, Aktgjykim i 31 dhjetorit 2018. Parimet e përgjithshme të përcaktuara përmes këtyre vendimeve janë bazuar në rastin e GJENDJ-së, *Micallef kundër Maltës*, Aktgjykim i 15 tetorit 2009.
38. Bazuar në rastet e lartcekura dhe sqarimet e dhëna në to, në mënyrë që garancitë procedurale të nenit 6 të KEDNJ-së të jenë të aplikueshme në *“procedura paraprake”*, duhet të jenë të plotësuara dy kushtet në vijim: (i) *“procedura paraprake”* duhet të mbulojë një të drejtë *“civile”* (shih, në këtë kontekst, rastin e GJEDNJ-së, *Micallef kundër Maltës*, cituar më lart, paragrafi 84 dhe referencat e përmendura aty); dhe (ii) kjo procedurë duhet të përcaktojë në mënyrë efektive të drejtën civile përkatëse (shih, në këtë kontekst, rastin e GJEDNJ-së, *Micallef kundër Maltës*, cituar më lart, paragrafi 85 dhe referencat e përmendura aty). Rrjedhimisht, Gjykata duhet të vlerësojë në vijim, nëse këto dy kritere, janë të përmbushura në rrethanat e rastit konkret, duke mundësuar për pasojë, aplikueshmërinë e garancive procedurale të përcaktuara përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.
39. Gjykata rikujton që rrethanat e rastit konkret ndërlidhen me kërkesën për caktimin e masës së sigurimit mbi ngastrat kontestuese, e cila u parashtua nga personi B.S., dhe e cila, u pranua si e bazuar fillimisht përmes Aktvendimit [C. nr. 1058/19] të 16 korrikut 2019 të Gjykatës Themelore, dhe pastaj, u vërtetua përmes Aktvendimit [Ac.nr.4335/19] të 9 shtatorit 2019 të Gjykatës së Apelit, duke konstatuar se kërkesa për caktimin e masës së sigurimit plotëson kriteret e përcaktuara përmes neneve 297, 300 dhe 304 të LPK-së.
40. Gjykata thekson se mundësia e sigurimit të një kërkesëpadie, përmes kërkesës për masën e sigurimit, është e përcaktuar përmes dispozitave të lartcekura të LPK-së. Ky mjet juridik i mundëson një parashtuesi sigurimin e të drejtës së saj/tij të pretenduar, përkatësisht një të drejtë civile përkatëse, derisa meritat e një kërkesë të zgjidhen përmes një vendimi të formës së prerë të gjykatës përkatëse. Për pasojë, Gjykata duhet të konstatojë se kushti i parë për aplikueshmërinë e nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, në procedurat përkatëse paraprake është i përmbushur, sepse kërkesa për masën e sigurimit, mbulon një të drejtë civile, përkatësisht të drejtën e kërkuarit të masës përkatëse në pronë. Gjykata, më tej, bazuar në praktikën gjyqësore të shtjelluar më lart, gjithashtu duhet të vlerësojë nëse *“procedurat paraprake”* në rrethanat e këtij e rasti, janë përcaktuese për këtë të drejtë civile.

41. Në këtë kontekst, Gjykata rikujton se në vlerësimin dhe miratimin e kërkesës për vendosjen e masës së sigurimit, gjykatat e rregullta, Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit, respektivisht, kanë theksuar së në rrethanat e rastit konkret, janë plotësuar kriteret e përcaktuara përmes pikave a) dhe b) të paragrafit 1 të nenit 297 të LPK-së, për caktimin e masës së sigurimit, ndër të tjera, sepse (i) “*propozuesi i sigurimit e bënë të besueshme ekzistimin e kërkesës apo të së drejtës subjektive të tij*”; dhe (ii) “*ekziston rreziku se pa caktimin e masës së këtillë pala kundërshtare do të mund ta pamundësonte apo vështirësonte dukshëm realizimin e kërkesës*”. Në rrethana të tilla, përkundër faktit që parashtruesi i kërkesës i konteston pikërisht vendimet e gjykatave të lartcekura në këtë kontekst, Gjykata gjithashtu duhet të konstatojë që masa e sigurimit është përcaktuese për sigurimin e të drejtës së pretenduar në pronë, derisa e njëjta të vërtetohet ose jo në procedurë kontestimore nga gjykata përkatëse. Prandaj, Gjykata duhet të konstatojë se edhe kushti i dytë për aplikueshmërinë e nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, në procedurat përkatëse paraprake, është i përmbushur. (Për konstatime të ngjashme, shih rastet e Gjykatës, KI81/19, parashtrues *Skender Podrimqaku*, Aktvendim për papranueshmëri i 13 dhjetorit 2019, paragrafi 41 deri më 48; dhe KI107/19, me parashtrues *Gafurr Bytyqi*, Aktvendim për papranueshmëri i 21 prillit 2020, paragrafët 45 deri më 59).
42. Rrjedhimisht, duke marrë parasysh të drejtën civile të përfshirë në “*procedurat paraprake*”, përkatësisht në kërkesën për caktimin e masës së sigurimit, si dhe natyrën e saj përcaktuese për të drejtën civile në fjalë, Gjykata konstaton që në rrethanat e rastit konkret, bazuar në praktikën e saj gjyqësore dhe atë të GJEDNJ-së, përmbushen kriteret për aplikueshmërinë e garancive procedurale të mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.
43. Marrë parasysh konstatimin e lartcekur, Gjykata duhet të vlerësojë nëse pretendimet përkatëse të parashtruesit të kërkesës janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese ose jo, dhe për këtë qëllim, në vijim, do të shqyrtojë pretendimet e parashtruesit të kërkesës për shkeljen e këtyre neneve, duke filluar me (i) ato që ndërlidhen me mungesën e arsytimit të vendimit gjyqësor; për të vazhduar me (ii) ato që ndërlidhen me cenimin e sigurisë juridike, dhe në fund, me (iii) ato që ndërlidhen me mungesën e konsistencës, përkatësisht divergjencën në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit.

(i) Sa i përket të drejtës në vendim të arsyetuar gjyqësor

44. Përkitazi me të drejtën për një vendim të arsyetuar gjyqësor të garantuar përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, Gjykata fillimisht thekson se ajo tashmë ka një praktikë të konsoliduar gjyqësore. Kjo praktikë është ndërtuar duke u bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, përfshirë por duke mos u kufizuar në rastet *Hadjianastassiou kundër Greqisë*, Aktgjykim i 16 dhjetorit 1992; *Van de Hurk kundër Holandës*, Aktgjykim i 19 prillit 1994; *Hiro Balani kundër Spanjës*, Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994; *Higgins dhe të tjerët kundër Francës*, Aktgjykimi i 19 shkurtit 1998; *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, Aktgjykimi i 21 janarit 1999; *Hirvisaari kundër Finlandës*, Aktgjykim i 27 shtatorit 2001; *Suominen kundër Finlandës*, Aktgjykim i 1 korrikut 2003; *Buzescu kundër Rumanisë*, Aktgjykim i 24 majit 2005; *Pronina kundër Ukrainës*, Aktgjykim i 18 korrikut 2006; dhe *Tatishvili kundër Rusisë*,

Aktgjykimi i 22 shkurtit 2007. Për më tepër, parimet themelore sa i përket të drejtës për një vendim të arsyetuar gjyqësor janë elaboruar po ashtu në rastet e kësaj Gjykate, duke përfshirë por duke mos u kufizuar në KI22/16, me parashtrues *Naser Husaj*, Aktgjykim i 9 qershorit 2017; KI97/16, me parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjykim i 9 janarit 2018; KI143/16, me parashtrues *Muharrem Blaku dhe të tjerët*, Aktvendim për papranueshmëri i 13 qershorit 2018; KI24/17, me parashtrues *Bedri Salihu*, Aktgjykim i 27 majit 2019; dhe KI35/18, me parashtrues “*Bayerische Versicherungsverband*”, Aktgjykim i 6 janarit 2020 (në tekstin e mëtejme: rasti i Gjykatës KI35/18).

45. Në parim, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, garancitë e mishëruara në nenin 6 të KEDNJ-së përfshijnë detyrimin që gjykatat të japin arsye të mjaftueshme për vendimet e tyre. (Shih, rastin e GJEDNJ-së, *H. kundër Belgjikës*, Aktgjykimi i 30 nëntorit 1987, paragrafi 53; gjithashtu për më shumë detaje në lidhje me të drejtën për një vendim të arsyetuar gjyqësor, shih, Udhëzuesin e GJEDNJ-së për nenin 6 të KEDNJ-së të 30 prillit 2020, E drejta për një proces të rregullt (aspekti civil), IV. Kërkesat Procedurale, 7. Arsyetimet e Vendimeve Gjyqësore, paragrafët 369 deri 380 dhe referencat e përdorura aty). Megjithatë, përderisa neni 6 i KEDNJ-së i detyron gjykatat të japin arsye për vendimet e tyre, por kjo nuk do të thotë se kërkohet përgjigje e detajuar lidhur me secilin argument. (Shih, rastet e GJEDNJ-së, *Van de Hurk kundër Holandës*, cituar më lart, paragrafi 61; *García Ruiz kundër Spanjës*, cituar më lart, paragrafi 26; *Jahnke dhe Lenoble kundër Francës*, Vendim i 29 gushtit 2000; dhe *Perez kundër Francës*, Aktgjykim i 12 shkurtit 2004, paragrafi 81). Masa në të cilën zbatohet ky detyrim mund të ndryshojë në varësi të natyrës së vendimit dhe duhet të përcaktohet në dritën e rrethanave të secilit rast. (Shih, rastet e GJEDNJ-së, *Ruiz Torija kundër Spanjës*, Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994, paragrafi 29; dhe *Hiro Balani kundër Spanjës*, cituar më lart, paragrafi 27). Për shembull, një gjykatë apeli, mundet, në parim, të refuzojë një ankesë duke miratuar arsyet e vendimit të gjykatës më të ulët, megjithatë edhe një vendim i tillë duhet të përmbajë mjaftueshëm arsyetim për të treguar se gjykata përkatëse nuk ka miratuar konstatimet e arritura nga një gjykatë më e ulët pa konsideratë të mjaftueshme. (Shih, rastin e GJEDNJ-së, *Tatishvili kundër Rusisë*, cituar më lart, paragrafi 62).
46. Megjithatë, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, nga gjykatat kërkohet që të shqyrtojnë dhe japin përgjigje specifike dhe të qarta në lidhje me (i) pretendimet dhe argumentet thelbësore të palës (shih, rastet e GJEDNJ-së, *Buzescu kundër Rumanisë*, cituar më lart, paragrafi 67; dhe *Donadze kundër Gjeorgjisë*, Aktgjykim i 3 marsit 2006, paragrafi 35); (ii) pretendimet dhe argumentet që janë vendimtare për rezultatin e procedurës (shih, rastet e GJEDNJ-së: *Ruiz Torija kundër Spanjës*, cituar më lart, paragrafi 30; dhe *Hiro Balani kundër Spanjës*, cituar më lart, paragrafi 28); dhe (iii) pretendimet në lidhje me të drejtat dhe liritë e garantuara me KEDNJ dhe Protokollet e saj (shih, rastin e GJEDNJ-së, *Wagner dhe J.M.W.L. kundër Luksemburgut*, Aktgjykim i 28 qershorit 2007, paragrafi 96 dhe referencat e përdorura aty).
47. Në rrethanat e rastit konkret, Gjykata fillimisht rikujton se personi B.S., e kishte propozuar masën e sigurimit në ngastrat kontestuese. Bazuar në shkresat e lëndës, më 8 shkurt 2019 dhe 28 maj 2018, janë mbajtur shqyrtimet përkatëse në Gjykatën Themelore, gjatë të cilave propozuesi dhe kundërshtuesi

i masës së sigurimit, kishin paraqitur argumentet dhe kundërargumentet e tyre. Më 16 korrik 2019, Gjykata Themelore, kishte miratuar kërkesën për masën e sigurimit, përmes Aktvendimit [C.nr.1058/19], ku ishte theksuar, ndër të tjerash, si në vijim:

“Gjykata shqyrtoi me kujdes propozimin për masën e sigurisë si dhe deklarimet e palëve ndërgjyqëse lidhur me caktimin e tani masës së sigurimit në seancën e mbajtur me datë 08.02.2019, dhe pas analizimit të provave materiale të cilat gjenden në shkresat e lëndës, gjykata ka ardhur në përfundim se propozimi i palës paditëse për caktimin e masës së sigurimit të propozuar është i bazuar dhe të njëjtën e aprovoi konform dispozitës së nenit 304 par. 1 dhe 2 të LPK-së.

Me nenin 297 të Ligjit për Procedurë Kontestimore, është paraparë se "Masa e sigurimit mund të caktohet në qoftë se propozuesi i sigurimit e bënë të besueshme ekzistimin e kërkesës apo të drejtës subjektive të tij, dhe në qoftë se ekziston rreziku se pa caktimin e masës së këtillë pala kundërshtare do të mund të pamundësonte apo vështirësonte dukshëm realizimin e kërkesës, sidomos me tjetërsimin e pasurisë së vet, me fshehjen e saj, me ngarkimin apo me ndonjë mënyrë tjetër, me të cilën do ta ndryshonte gjendjen ekzistuese të gjerave, ose në ndonjë mënyrë tjetër do të ndikonte negativisht në të drejtat e propozuesit të sigurimit".

Po ashtu me nenin 300 të Ligjit për Procedurë Kontestimore është paraparë se për sigurimin e kërkesës së drejtuar kah sendi i caktuar apo kah një pjesë e tij mund të caktohen disa lloje të masave të sigurimit, ndërsa me nenin 304.3 të Ligjit për Procedurë Kontestimore është përcaktuar se, mes tjerash, "Propozuesi në propozimin e tij duhet t'i tregojë edhe faktet mbi të cilat mbështetet kërkesa e tij, si dhe të propozohen mjetet provuese me të cilat mund të provohen pretendimet e parashtruara në propozim", si dhe që këto "mjete provuese t'ia bashkëngjisë propozimit".

Gjykata pas analizimit dhe vleresimit të provave të cilat gjinden në shkresat e lëndës, erdhi në përfundim se propozimi i paditësit për caktimin e masës së sigurimit është i bazuar nga fakti se ekziston rreziku që pa caktimin e masës së sigurisë do të vështirësohet dukshëm realizimi i kërkesës nga palët, i parapare me nenin 297.1 pika b), ekzistimin e rrezikut real se pa caktimin e masës së propozuar pala paditëse do të pësoje dëm të pariparueshëm.”

48. Gjykata e Apelit, përmes Aktvendimit [Ac.nr.4335/19] të 9 shtatorit 2019, kishte refuzuar ankesën e parashtruesit të kërkesës kundër Aktvendimit të lartcekur të Gjykatës Themelore, duke theksuar, ndër të tjera, si në vijim:

“Gjykata e Apelit e pranon vlerësimin juridik të gjykatës së shkallës së parë si të rregullt dhe të ligjshëm, për arsye se aktvendimi i atakuar me ankesë nuk është i përfshire në shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore nga neni 182 paragrafi 2, pika (b), (g), (o), (k) dhe (m) e LPK-së, për të cilat Gjykata e Apelit kujdeset sipas detyrës zyrtare në kuptim të dispozitës së nenit 194 të LPK-së, e po ashtu nuk është

i përfshirë as në shkeljet e tjera të dispozitave të procedurës kontestimore të cilat i kanë pretenduar palët ankuese me ankesë. Sipas dispozitës së nenit 297, paragrafi 1 pika a) dhe b) dhe 297 paragrafi 2 të LPK-së përcaktohet në mënyrë të qartë se masa e sigurimit mund të caktohet në qoftë se provohet besueshmeria e ekzistimit të kërkesës apo të së drejtës subjektive civile apo dhe ekzistimit të rrezikut se pa caktimin e masës së sigurimit do të pamundësohet apo vështirësohet dukshëm realizimi i kërkesës.

Neni 304.1 parasheh se: masa e sigurimit mund të propozohet para inicimit dhe gjatë zhvillimit të procesit gjyqësor kontestimor si dhe pas përfundimit të tij, derisa ekzekutimi të përfundojë plotësisht. Në rastin konkret Gjykata e Apelit e pranon përfundimin e gjykatës së shkallës së parë për caktimin e masës së sigurimit për shkak se gjykata e ka arsyetuar në masë të mjaftueshme përfundimin e saj për caktimin e masës së sigurimit nga ku ka rezultuar se propozuesi i sigurimit e ka bërë të besueshme ekzistimin e kërkesës respektivisht të drejtën e tij subjektive civile, e po ashtu e ka argumentuar faktin se ekziston rreziku se pa caktimin e masës së tillë do të pamundësohet apo vështirësohet realizimi i kërkesës së paditësit - propozuesit për realizimin e kërkesëpadisë. Sidoqoftë, kjo nuk do të thotë se në rast të ndryshimeve të rrethanave, palët të mos kenë të drejtë të kërkojnë nga gjykata mbrojtjen e të drejtave të tyre subjektive civile në përputhje me rrethanat e rastit. Megjithatë në rrethanat aktuale të rastit, gjykata e shkallës së dytë vlerëson se janë plotësuar kushtet ligjore për caktimin e masës së sigurisë sikurse ka vendosur gjykata e shkallës së parë, të cilën mënyrë të vendosjes e përkrah edhe kjo gjykatë. Po ashtu, Gjykata e Apelit thekson se vendimi lidhur me masën e sigurisë nuk përfaqëson çështje të gjykuar e as nuk e prejudikon vendimin e çështjes në lidhje me meritat e tij. Por, në rastin konkret gjykata ankimore ka vlerësuar se nuk qëndrojnë pretendimet ankimore të paraqitura me ankesë për shkak se gjykata e shkallës së parë përfundimin e tërë procedure ka arsyetuar në masë mjaftueshme rrethanat që kanë ndikuar në aprovimin e kërkesës për caktimin e masës së sigurisë.”

49. Në vlerësimin nëse Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit, përkatësisht Aktvendimi [Ac.nr.4335/19] i 9 shtatorit 2019, i plotëson standardet e një vendimi të arsyetuar gjyqësor, Gjykata rithekson se, Gjykata e Apelit, kishte konfirmuar Aktvendimin përkatës të Gjykatës Themelore, duke e lënë në fuqi masën e sigurimit. Këtë vendim, Gjykata e Apelit, duke u referuar në nenet 297 dhe 304 të LPK-së, e kishte arsyetuar, ndër të tjera, duke theksuar se (i) propozuesi i sigurimit e ka bërë të besueshme ekzistimin e kërkesës apo të së drejtës subjektive të tij; (ii) “po ashtu ka argumentuar faktin se ekziston rreziku se pa caktimin e masës së do të pamundësohet apo vështirësohet realizimi i kërkesës së paditësit”; (iii) meritat e çështjes janë ende në shqyrtim e sipër, dhe rrjedhimisht “vendimi lidhur me masën e sigurisë nuk përfaqëson çështje të gjykuar e as nuk prejudikon vendosjen e çështjes në lidhje me meritat e tij”; dhe (iv) në ndërkohë, dhe në rast të ndryshimit të rrethanave, palët kanë të drejtë të kërkojnë para gjykatës mbrojtjen e të drejtave të tyre civile.

50. Këtë arsyetim të Gjykatës së Apelit, parashtruesi i kërkesës, e konteston para Gjykatës, duke pretenduar se i njëjti nuk plotëson kriteret e një vendimi të arsyetuar gjyqësor, sepse i njëjti nuk ka arsyetuar (i) përdorimin e *"dokumenteve jozyrtare"* si prova, siç është Certifikata e Pronësisë, e cila sipas Drejtorisë për Planifikim Urban, Kadastër dhe Pronë, *"është lëshuar me draft vetëm për shiqim, ndërsa për qëllime tjera nuk ka pasur mundësi të përdoret"*; (ii) fotografitë e përdorura si provë para Gjykatës Themelore *"pa kurrëfarë verifikimi apo ekspertize"*; (iii) caktimin e masës së sigurimit ndaj pronave të paluajtshme në tërësinë e tyre, përderisa paditësi ka ngritur pretendime vetëm në lidhje me gjysmën e tyre; dhe (iv) konstatimin e saj se vendimi përkatës *"nuk e prejudikon vendosjen e çështjes në lidhje me meritat e tij"* përkundër faktit se e kishte miratuar Aktvendimin e shkallës më të ulët për vendosjen e masës së sigurimit.
51. Në këtë kontekst, përkitazi me provat mbi bazën e të cilave është vendosur masa e sigurimit, Gjykata rikujton që të gjitha argumentet e palëve janë dëgjuar para Gjykatës Themelore. Kjo e fundit, përmes Aktvendimit [C. nr. 1058/19] të 16 korrikut 2019, në kontekst të vlerësimit të provave kishte theksuar si në vijim: *"Gjykata shqyrtoi me kujdes propozimin për masën e sigurisë si dhe deklaratimet e palëve ndërgjyqëse lidhur me caktimin e tani masës së sigurimit në seancën e mbajtur me datë 08.02.2019, dhe pas analizimit të provave materiale të cilat gjenden në shkresat e lëndës, gjykata ka ardhur në përfundim se propozimi i palës paditëse për caktimin e masës së sigurimit të propozuar është i bazuar dhe të njëjtën e aprovoi konform dispozitës së nenit 304 par. 1 dhe 2 të LPK-së."* Ndërsa, Gjykata e Apelit, përmes Aktvendimit [Ac. nr. 4335/19] të 9 shtatorit 2019, kishte theksuar si në vijim: *"në rastin konkret gjykata ankimore ka vlerësuar se nuk qëndrojnë pretendimet ankimore të paraqitura me ankesë për shkak se gjykata e shkallës së parë përfundimin e tërë kësaj procedure e ka arsyetuar në masë mjaftueshme sa i përket rrethanave që kanë ndikuar në aprovimin e kërkesës për caktimin e masës së sigurisë"*.
52. Gjykata thekson se bazuar në arsyetimet e gjykatave të rregulla, të njëjtat kanë vlerësuar deklaratat dhe provat e paraqitura nga propozuesi dhe kundërshtuesi i masës së sigurimit, duke përfshirë edhe çështjen e fotografive, dhe kanë vlerësuar megjithatë se vendosja e masës së sigurimit është e nevojshme bazuar në kriteret e përcaktuara në nenin 297 të LPK-së. Ndërsa, Gjykata rikujton që pretendimi i parashtruesit të kërkesës lidhur me certifikatën përkatëse të pronësisë, e cila sipas tij, *"është lëshuar me draft vetëm për shiqim, ndërsa për qëllime të tjera nuk ka pasur mundësi të përdoret"*, është paraqitur para Gjykatës së Apelit, vetëm pasi e njëjta, kishte marrë vendim përfundimtarë për rastin. Më saktësisht, bazuar në shkresat e lëndës, Gjykata e Apelit kishte nxjerrë Aktvendim e saj më 9 gusht 2019, ndërsa parashtruesi i kërkesës para të njëjtës kishte ngritur këto pretendime, përmes një parashtrëse të 6 shtatorit 2019.
53. Gjykata, gjithashtu thekson se dispozitat përkitazi me sigurimin e kërkesëpadisë janë të përcaktuara në Kreun XXI të LPK-së. Kriteret mbi bazën e të cilës e njëjta mund të përcaktohet nga gjykata përkatëse janë të saktësuar në nenin 297 të LPK-së. Ky nen përcakton dy kushte themelore: (i) propozuesi i sigurimit duhet të ketë bërë të besueshme ekzistimin e kërkesës apo të së

drejtës subjektive të tij; dhe (ii) duhet të ekzistojë rreziku se pa caktimin e masës së këtillë pala kundërshtare do të mund ta pamundësonte apo vështirësonte dukshëm realizimin e kërkesës, sidomos *“me tjetërsimin e pasurisë së vet, me fshehjen e saj, me ngarkimin apo me ndonjë mënyrë tjetër, me të cilën do ta ndryshonte gjendjen ekzistuese të gjërave, ose në ndonjë mënyrë tjetër do të ndikonte negativisht në të drejtat e propozuesit të sigurimit”*.

54. Gjykata gjithashtu thekson se bazuar në nenin 304 të LPK-së, masa e sigurimit mund të propozohet para inicimit dhe gjatë zhvillimit të procesit gjyqësor kontestimor si dhe pas përfundimit të tij, derisa ekzekutimi të përfundojë plotësisht. Ndërsa, bazuar në të njëjtin nen, ndër të tjera, me rastin e propozimit të masës së sigurimit, propozuesi i sigurimit duhet të tregojë edhe faktet mbi të cilat mbështetet kërkesëpadia, si dhe të propozojë mjetet provuese me të cilat mund të provohen pretendimet e parashtruara në propozimin përkatës. Siç është përcaktuar në nenin 305 të LPK-së, propozimin për caktimin e masave të sigurimit, gjykata përkatëse, bashkë me shkresat që i janë bashkangjitur, ia dërgon kundërshtarit të sigurimit me njoftim se mund të paraqesë përgjigje të shkruar brenda afatit prej shtatë (7) ditësh.
55. Në rrethanat e rastit konkret, procedura e përcaktuar në nenet 304 dhe 305 të LPK-së, bazuar në shkresat e lëndës është ndjekur, dhe gjykatat e rregullta, Gjykata Themelore dhe Gjykata e Apelit, respektivisht, kanë arsyetuar caktimin e masës së sigurimit, bazuar në dy kriteret e nevojshme, përkatësisht ato të përcaktuara në nenin 297 të LPK-së.
56. Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës gjithashtu pretendon se Gjykata e Apelit, nuk ka arsyetuar qëndrimin e saj, lidhur me (i) caktimin e masës së sigurimit ndaj pronave të paluajtshme në tërësinë e tyre, përderisa paditësi ka ngritur pretendime vetëm në lidhje me gjysmën e tyre; dhe (ii) konstatimin e saj se vendimi përkatës *“nuk e prejudikon vendosjen e çështjes në lidhje me meritat e tij”* përkundër faktit se e kishte miratuar Aktvendimin e shkallës më të ulët për vendosjen e masës së sigurimit.
57. Përkitazi më çështjen e parë, Gjykata thekson se masa e sigurimit është vendosur sipas propozimit të propozuesit të masës së sigurimit lidhur me ngastrat kontestuese, dhe i cili është miratuar në tërësi pas vlerësimit të gjykatave përkatëse se janë plotësuar kriteret e përcaktuara përmes nenit 297 të LPK-së, siç është përcaktuar në pikën I të dispozitivit të Aktvendimit [C. nr. 1058/19] të 16 korrikut 2019 të Gjykatës Themelore. Ndërsa, përkitazi me çështjen e dytë, Gjykata thekson se Gjykata e Apelit, me të drejtë ka theksuar se caktimi i masës së sigurimit *“nuk e prejudikon vendosjen e çështjes në lidhje me meritat e tij”*, sepse kërkesëpadia për vërtetimin e pronësisë e paraqitur para Gjykatës Themelore është ende në shqyrtim e sipër. Në fakt, neni 309 i LPK-së, saktësisht përcakton kohëzgjatjen e masës së sigurimit, varësisht nga rrethanat e rasteve përkatëse.
58. Duke u bazuar në praktikën e Gjykatës dhe të GJEDNJ-së dhe sqarimet e dhëna më sipër, Gjykata thekson se Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit, përmban arsyetim të mjaftueshëm përkitazi me miratimin e Aktvendimit të Gjykatës Themelore dhe i cili kishte caktuar masën e sigurimit

në rrethanat e rastit konkret. Gjykata në mbështetje të këtij konstatimi rikujton se bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, gjykatat me juridiksion apeli, siç është rasti në rrethanat e rastit konkret, duhet të japin arsye për vendimet e tyre, por kjo nuk do të thotë se kërkohet përgjigje e detajuar lidhur me secilin argument. Në parim, ato mund të refuzojnë një ankesë duke miratuar arsyet e vendimit të gjykatës më të ulët, megjithatë edhe një vendim i tillë duhet të përmbajë mjaftueshëm arsyetim për të treguar se gjykata përkatëse nuk ka miratuar konstatimet e arritura nga një gjykatë më e ulët pa konsideratë të mjaftueshme. Në rrethanat e rastit konkret, Gjykata konsideron se Gjykata e Apelit, përmes Aktvendimit [Ac.nr.4335/19] të 9 shtatorit 2019, kishte shqyrtuar nëse Aktvendimi i Gjykatës Themelore (i) ishte përfshirë në shkelje thelbësore të dispozitave kontestimore, përkatësisht nenit 182 të LPK-së; dhe (ii) ishte nxjerrë në përputhje me kriteret e përcaktuara në nenin 297 të LPK-së, duke reflektuar konsideratë të mjaftueshme në vlerësimin e Aktvendimit të shkallës më të ulët dhe të pretendimeve të parashtruesit të kërkesës para saj, dhe për pasojë, duke ofruar një arsyetim të mjaftueshëm për rrethanat e rastit konkret, në pajtueshmëri me garancitë e mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së përkitazi me vendimin e arsyetuar gjyqësor.

59. Gjykata më tej gjithashtu rikujton se përkitazi me shkeljet e pretenduara të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, parashtruesi i kërkesës ngrit para Gjykatës edhe dy pretendime tjera. I pari ndërlidhet me cenimin e sigurisë juridike, sepse sipas parashtruesit të kërkesës, vendimet e gjykatave të rregullta janë bazuar në *“traditën shqipëtare”* dhe jo ligjin e aplikueshëm në kundërshtim edhe me paragrafin 5 të nenit 102 të Kushtetutës. Ndërsa, i dyti ndërlidhet me pretendimin për divergjencë në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit, duke iu referuar Aktvendimit [Ac. nr. 1877/19] të 26 qershorit 2019 të Gjykatës së Apelit. Gjykata në vijim, do të i vlerësojë të njëjtat veç e veç.

(ii) Sa i përket cenimit të sigurisë juridike

60. Gjykata fillimisht rikujton se bazueshmëria e vendimeve të gjykatave të rregullta në *“traditën shqipëtare”* dhe jo në ligjin e aplikueshëm, në kundërshtim me Kushtetutën, është një ndër pretendimet kryesore të parashtruesit të kërkesës para Gjykatës. Megjithatë, Gjykata duhet të theksojë se një pretendim i tillë, nuk qëndron. Kjo sepse, është plotësisht e pasaktë që, Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit, i kanë bazuar qëndrimet dhe vendimet përkatëse në *“traditën shqipëtare”*. Në dokumentacionin e gjykatave të rregullta, *“tradita shqipëtare”* përmendet dy herë, (i) në procesverbalin e shqyrtimit përgatitor të Gjykatës Themelore të 28 majit 2019; dhe (ii) në Aktvendimin e Gjykatës Themelore. Në të dyja rastet, referenca në *“traditën shqipëtare”* bëhet në kontekst të përmbledhjes së pretendimeve të propozuesit të masës së sigurimit, dhe i cili në padinë e tij, ndër të tjera, kishte theksuar se *“të gjitha palujtëshmëritë janë të regjistruara në emrin e të paditurit, si vëlla më i madh sipas traditës shqiptare”*. Asnjë pjesë e arsyetimit të Gjykatës Themelore dhe as asaj të Apelit, nuk referohet në *“traditën shqipëtare”*. Përkundrazi, të dy vendimet e gjykatave të rregullta, janë të bazuara saktësisht në dispozitat përkatëse të LPK-së lidhur me caktimin e masës së sigurimit.

(iii) *Sa i përket divergjencës në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit*

61. Gjykata thekson se ajo ka vendosur parimet e përgjithshme përkitazi me mungesën e konsistencës, përkatësisht divergjencës në praktikën gjyqësore në kontekst të garancive procedurale të mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, ndër të tjera, në rastin e Gjykatës KI35/18.
62. Përmes këtij rasti, Gjykata fillimisht ka sqaruar se është detyrë e çdo parashtruesi të kërkesës të argumentojë divergjencën në praktikën përkatëse gjyqësore, pasi që nuk është funksioni i saj të krahasojë vendime të ndryshme të gjykatave të rregullta edhe nëse merren në procedura dukshëm të ngjashme. Ajo duhet të respektojë pavarësinë e gjykatave. Për më tepër që në raste të tilla, përkatësisht pretendimeve për shkelje kushtetuese të të drejtave dhe lirive themelore si rezultat i divergjencave në praktikë gjyqësore, parashtruesit e kërkesave duhet t'i paraqesin Gjykatës argumentet përkatëse përkitazi me ngjashmërinë faktike dhe juridike të rasteve të cilat pretendojnë se janë zgjidhur në mënyra të ndryshme nga gjykatat e rregullta, duke rezultuar kështu në divergjencë në praktikën gjyqësore dhe e cila mund të ketë rezultuar në shkelje të të drejtave dhe lirive të tyre kushtetuese të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së. (Shih, në këtë aspekt, rastin e Gjykatës KI35/18, cituar më lart, paragrafi 76).
63. Më tej, në rastin e Gjykatës KI35/18, Gjykata ka sqaruar parimet themelore që ndërliidhen me mungesën e konsistencës, përkatësisht divergjencën në praktikën gjyqësore, si dhe kriteret përkatëse bazuar në të cilat, GJEDNJ vlerëson nëse divergjenca e pretenduar në praktikën gjyqësore përbën shkelje të nenit 6 të KEDNJ-së, përfshirë nëse: (i) divergjencat në praktikën gjyqësore janë "*të thella dhe afatgjata*"; (ii) ligji vendor përcakton mekanizma të aftë për të zgjidhur divergjenca të tilla; dhe (iii) ata mekanizma janë zbatuar dhe me çfarë efekti. (Shih, në këtë aspekt, rastin e Gjykatës KI35/18, cituar më lart, paragrafi 70 dhe referencat e përdorura aty).
64. Në rastin e Gjykatës KI35/18, Gjykata ka konstatuar shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, pas vlerësimit të 9 (nëntë) rasteve të Gjykatës Supreme të nxjerra për një periudhë kohore 5 (pesë) vjeçare dhe pasi kishte konstatuar se (i) kishte "*dallime të thella dhe afatgjata*" në praktikën përkatëse gjyqësore; (ii) mekanizmi i Gjykatës Supreme për harmonizimin e praktikës gjyqësore ekzistonte; por se (iii) mekanizmi i lartpërmendur nuk ishte përdorur. (Shih, rastin e Gjykatës KI35/18, cituar më lart, paragrafi 70 dhe 110-111). Megjithatë, në të njëjtin rast, Gjykata gjithashtu kishte sqaruar, se nuk mund të konstatohen "*dallime të thella dhe afatgjata*", në krahasimin e vetëm 2 (dy) vendimeve edhe nëse të njëjtat mund të jenë kundërthënëse. Në një rrethanë të tillë e cila ngërthen vetëm një vendim i cili ishte nxjerrë në kundërshtim me praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme, Gjykata nuk kishte konstatuar se ishte cenuar parimi i sigurisë juridike, duke e trajtuar një rast të tillë, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, si rast të izoluar. (Shih, për më shumë në këtë kontekst, paragrafët 104 dhe 114 të rastit të Gjykatës KI35/18).
65. Në rrethanat e rastit konkret, Gjykata rikujton që parashtruesi i kërkesës pretendon divergjencë në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit, duke iu

referuar vetëm një rasti, përkatësisht Aktvendimit [Ac.nr.1877/19] të 26 qershorit 2019 të Gjykatës së Apelit. Siç është sqaruar më lart, në krahasimin e vetëm dy vendimeve të Gjykatës së Apelit, pa paragjykim nëse të njëjtat mund të ngërthejnë elemente kundërthënëse ose jo, bazuar në praktikën gjyqësore të Gjykatës dhe të GJEDNJ-së, Gjykata nuk mund të konstatojë *“dallime të thella dhe afatgjate”* në praktikën përkatëse gjyqësore, duke dështuar të përmbushet kështu kushti i parë i përcaktuar përmes praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së për të arritur në konstatimin se mund të ketë patur divergjencë brenda praktikës gjyqësore të Gjykatës së Apelit përkitazi me caktimin e masave të sigurimit.

66. Në rrethana të tilla, duke marrë parasysh pretendimet e ngritura nga parashtruesi i kërkesës dhe faktet e paraqitura nga ai, dhe gjithashtu arsyetimet e gjykatave të rregullta të shtjelluara më lart, Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk dëshmon dhe nuk mbështetë në mënyrë të mjaftueshme pretendimet e tij se Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive të tij themelore për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuara përmes nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, për shkak të (i) mungesës së vendimit të arsyetuar gjyqësor; (ii) cenimit të parimit të sigurisë juridike; dhe (iii) divergjencës në praktikën gjyqësore të Gjykatës së Apelit. Në vlerësimin e Gjykatës, këto pretendime reflektojnë *“mungesë të dukshme ose të evidente të shkeljes”* dhe për pasojë, janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese, siç është përcaktuar në paragrafin (2) të rregullit 39 të Rregullores së punës.
67. Gjykata gjithashtu rithekson se neni 31 i Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, nuk i garantojnë askujt rezultat të favorshëm në proces gjyqësor dhe as nuk përcaktojnë që Gjykata ta vë në diskutim zbatimin e të drejtës materiale nga gjykatat e rregullta në një kontest civil, ku kryesisht njëra prej palëve fiton dhe tjetra humb. (Shih, ndër të tjera, rastet e Gjykatës KI118/17 parashtrues *Şani Kervan dhe të tjerët*, Aktvendim për papranueshmëri i 17 janarit 2018, paragrafi 36; dhe KI99/19, parashtruese *Persa Raičević*, Aktvendim për papranueshmëri i 19 dhjetorit 2019, paragrafi 48).
68. Përtej konstatimit se pretendimet e parashtruesit të kërkesës përkitazi me shkeljen e nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese, Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës para Gjykatës gjithashtu pretendon shkelje të (i) neneve 32 dhe 54 të Kushtetutës në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së, kryesisht për faktin se Aktvendimi i Gjykatës së Apelit nuk përmban këshillë juridike; dhe (ii) nenit 46 të Kushtetutës, kryesisht duke theksuar se gjykatat e rregullta e kanë bazuar vendimin e tyre në *“traditën shqipëtare”* dhe jo në ligjin e aplikueshëm, në kundërshtim me parimin e sundimit të ligjit *“kundër një pronari dhe poseduesi të ligjshëm në një masë që i kufizon shijimin paqësor të pronës”*.

II. Përkitazi me pretendimet për shkelje të neneve 32 e 54 të Kushtetutës dhe nenin 13 të KEDNJ-së

69. Përkitazi me pretendimin për shkeljen e neneve 32 dhe 54 të Kushtetutës në lidhje me nenin 13 të KEDNJ-së, Gjykata fillimisht thekson se nenet 32 dhe 54 të Kushtetutës, në parim, përcaktojnë (i) të drejtën e secilit person të përdorë mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore dhe administrative të cilat cenojnë

të drejtat ose interesat e saj/tij në mënyrën e përcaktuar me ligj; dhe (ii) të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të shkeljes ose mohimit të ndonjë të drejte të garantuar me Kushtetutë ose me ligj, si dhe të drejtën në mjete efektive ligjore nëse konstatohet se një e drejtë e tillë është shkelur. Ndërsa, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, në parim, qëllimi i nenit 13 të KEDNJ-së është të ofrojë një mjet juridik përmes së cilit individët mund të arrijnë një zgjidhje efektive për shkeljet e të drejtave të tyre të garantuara përmes KEDNJ-së në nivelin vendor, përpara se të vihet në lëvizje makineria e ankesave para GJEDNJ-së. (Shih, ndër të tjera, rastin e GJEDNJ-së, *Kudla kundër Polonisë*, Aktgjykim i 26 tetorit 2000, paragrafi 152). Në të kundërtën, mungesa e ekzistencës së mjeteve juridike përkatëse, do të dobësonte dhe do t'i bënte iluzore garancitë e nenit 13 të KEDNJ-së, ndërsa kjo e fundit, siç është theksuar tashmë, nuk synon të garantojë të drejta “teorike ose iluzore”, por të drejta që janë “praktike dhe efektive”. (Shih, ndër të tjera, rastin e GJEDNJ-së, *Scordino kundër Italisë* (nr. 1), Aktgjykim i 29 marsit 2006, paragrafi 192).

70. Në rrethanat e rastit konkret, esenca e pretendimeve të parashtruesit të kërkesës përkitazi me shkeljen e neneve të lartcekura, konsiston në mungesën e këshillës juridike në Aktvendimin [Ac.nr.4335/19] e 9 gushtit 2019 të Gjykatës së Apelit.
71. Në këtë kontekst, Gjykata rithekson se neni 32 i Kushtetutës, e garanton të drejtën e secilit person të përdorë mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore dhe administrative të cilat cenojnë të drejtat ose interesat e saj/tij, në mënyrën e përcaktuar me ligj. Ky i fundit, në rrethanat e rastit konkret është LPK, i cili në nenin 310 të tij, përcakton mundësinë e ankesave dhe afatet përkatëse në procedurën që ndiqet përkitazi me masat e sigurimit. Ky nen, ndër të tjera, saktësisht përcakton se (i) kundër aktvendimit të shkallës së parë mbi masën e sigurimit mund të paraqitet ankesa brenda afatit prej shtatë (7) ditësh nga dita e dorëzimit të tij, mundësi kjo e cila ishte e saktësuar në Aktvendimin e Gjykatës Themelore, përmes këshillës përkatëse juridike; (ii) mbi këtë ankesë vendosë gjykata e shkallës së dytë, përkatësisht Gjykata e Apelit, brenda afatit prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh nga dita në të cilën i arrin përgjigja në ankesë apo skadimit të afatit për paraqitjen e saj; (iii) kjo ankesë nuk e shtyn ekzekutimin e Aktvendimit të shkallës së parë; dhe (iv) se kundër Aktvendimit mbi masën e përkohshme nuk lejohet ankimi.
72. Prandaj, Gjykata rithekson se neni 310 i LPK-së, saktësisht përcakton që (i) ankesa kundër Aktvendimit të shkallës së parë, nuk e shtyn ekzekutimin e tij; dhe (ii) kundër aktvendimit të shkallës së dytë mbi masën e përkohshme, nuk lejohet ankesa si mjet i rregullt juridik. Për pasojë, bazuar në dispozitat e LPK-së, dhe duke e marrë parasysh që ankesa nuk është e lejuar kundër Aktvendimit të Gjykatës së Apelit, i njëjti nuk ka përfshirë këshillën juridike. Thënë këtë, asgjë nuk e ka ndaluar parashtruesin e kërkesës, që të shfrytëzojë të drejtën e tij ligjore për përdorimin e mjeteve të jashtëzakonshme kundër Aktvendimit të Gjykatës së Apelit, nën kushtet e përcaktuara në Kreun XIV (Mjetet e Jashtëzakonshme të Goditjes) të LPK-së.
73. Në rrethana të tilla, duke marrë parasysh pretendimet e ngritura nga parashtruesi i kërkesës dhe faktet e paraqitura nga ai, e gjithashtu arsyetimet e shtjelluara më lart, Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk

dëshmon dhe nuk mbështetë në mënyrë të mjaftueshme pretendimet e tij se Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive të tij themelore të garantuara përmes neneve 32 e 54 të Kushtetutës dhe nenit 13 të KEDNJ-së, sepse në vlerësimin e Gjykatës, përgjatë gjithë procedurës parashtuesi i kërkesës ka mundur të përdorë mjetet juridike kundër vendimeve gjyqësore dhe administrative të cilat mund të kenë cenuar të drejtat ose interesat e tij, dhe rrjedhimisht, këto pretendime reflektojnë “mungesë të dukshme ose të evidente të shkeljes” dhe janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese, siç është përcaktuar në paragrafin (2) të rregullit 39 të Rregullores së punës.

III. Përkitazi me pretendimet për shkelje të nenit 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së

74. Përkitazi me pretendimin për shkeljen e nenit 46 të Kushtetutës, Gjykata rikujton se parashtuesi i kërkesës i ndërton këto pretendime duke theksuar fillimisht se gjykatat e rregullta e kanë bazuar vendimmarrjen e tyre në “traditën shqipëtare” dhe jo në ligjin e aplikueshëm, në kundërshtim me parimin e sundimit të ligjit “kundër një pronari dhe poseduesi të ligjshëm në një masë që i kufizon shijimin paqësor të pronës”. Gjykata tashmë, përmes këtij Aktvendimi, ka sqaruar se pretendimet e parashtuesit të kërkesës se gjykatat e rregullta i kanë arsyetuar dhe nxjerrë vendimet e tyre duke u bazuar në “traditën shqipëtare” dhe jo në ligjin e aplikueshëm, janë të pasakta. Ndërsa, pretendimet e tjera përkitazi me shkeljen e nenit 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, parashtuesi i kërkesës i ndërton duke u referuar në përmbajtjen e këtyre neneve, por duke mos argumentuar para Gjykatës, se si vendimet e gjykatave të rregullta kanë rezultuar në shkeljen e të drejtave të tij pronë, përkatësisht në ngastrat kontestuese, përmes vendosjes së masës së sigurimit, përderisa procedura përkitazi me vërtetimin e të drejtës në pronë, është ende në shqyrtim e sipër para Gjykatës Themelore.
75. Gjykata rikujton që ajo tashmë ka një praktikë shumë të konsoliduar përmes së cilës vazhdimisht ka theksuar se vetëm përmendja e një neni të Kushtetutës, pa arsyetim të qartë dhe adekuat se si është shkelur ajo e drejtë, nuk mjafton si argument për të aktivizuar makinerinë e mbrojtjes që ofron Kushtetuta dhe Gjykata, si institucion që përkujdeset për respektimin e të drejtave dhe lirive të njeriut. (Shih, në këtë kontest, rastet e Gjykatës KIO2/18, parashtuese *Qeveria e Republikës së Kosovës [Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor]*, Aktvendim për papranueshmëri, i 20 qershorit 2019, paragrafin 36; dhe KIO5/19, parashtues *Ruzhdi Bejta*, Aktvendim për papranueshmëri, i 8 tetorit 2019, paragrafët 30-31; dhe shih, gjithashtu Udhëzuesin e GJEDNJ-së të 30 prillit 2020 për Kriteret e Pranueshmërisë; pjesën I. Papranueshmëria bazuar në merita; A. Kërkesat Qartazi të Pabazuara; 4. Ankesat e paarsyetuara: mungesa e provave, paragrafët 300 deri më 303).
76. Në rrethanat e rastit konkret, parashtuesi i kërkesës përtej referimit në përmbajtjen e nenit 46 të Kushtetutës dhe nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, nuk ka arsyetuar në mënyrë të qartë dhe adekuate se si mund të jenë cenuar këto nene përmes Aktvendimit të kontestuar të Gjykatës së Apelit. Prandaj, Gjykata konsideron se pretendimet e parashtuesit të kërkesës për

shkelje të nenit 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, bien në kategorinë e pretendimeve “*të pambështetura apo paarsyetuara*”. Në kontekst të kësaj kategorie pretendimesh, Gjykata, duke u bazuar në paragrafët (1) (d) dhe (2) të rregullit 39 të Rregullores së punës dhe praktikën e saj gjyqësore, vazhdimisht ka theksuar se (i) palët kanë detyrim që të qartësojnë saktësisht dhe në mënyrë adekuate të paraqesin faktet dhe pretendimet; dhe gjithashtu (ii) të dëshmojnë dhe në mënyrë të mjaftueshme të mbështesin pretendimet e tyre për shkelje të të drejtave apo dispozitave kushtetuese.

77. Në këto rrethana dhe përfundimisht, bazuar në si më sipër dhe duke marrë parasysh pretendimet e ngritura nga parashtuesi i kërkesës dhe faktet e paraqitura nga ai, Gjykata thekson se (i) pretendimet e tij për shkelje të neneve 31, 32 e 54 të Kushtetutës dhe neneve 6 e 13 të KEDNJ-së, reflektojnë “*mungesë të dukshme ose evidente të shkeljes*”; ndërsa (ii) pretendimet e tij për shkelje të nenit 46 të Kushtetutës në lidhje me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së përbëjnë “*pretendime të pambështetura apo të paarsyetuara*”, dhe si të tilla, të njëjtat janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese, siç është përcaktuar përmes paragrafit (2) të rregullit 39 të Rregullores së punës.
78. Gjykata, në fund, gjithashtu thekson se pakënaqësia e parashtuesit të kërkesës me rezultatin e procedurës nga gjykatat e rregullta nuk mund vetvetiu të ngrejë pretendim të argumentueshëm për shkeljen e të drejtave dhe lirive themelore të garantuara me Kushtetutë. (Shih, rastin e GJEDNJ-së, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë*, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005, paragrafi 21).
79. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se kërkesa është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese dhe deklarohet e papranueshme, në pajtim me paragrafin 7 të nenit 113 të Kushtetutës dhe rregullin 39 (2) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në pajtim me nenin 113.1 dhe 7 të Kushtetutës, nenet 20 dhe 47 të Ligjit dhe rregullin 39 (2) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 18 shkurt 2021, njëzëri:

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë Aktvendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë Aktvendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky Aktvendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Gresa Caka-Nimani
Gresa Caka-Nimani

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi
Arta Rama-Hajrizi

